

„Мирозрение“ се отличава отъ задграничните изда-
ния по своя съдържанъ езикъ и умѣренъ тонъ. Това се
дължи не само на характера на списанието, което се зани-
мава повече съ научни и културни въпроси, отколкото съ
политически, но и на строго определената задача, следвана
отъ Добровски: да не дразни турцитѣ, а напротивъ да ги
предразположи да дадатъ права на християнитѣ, като имъ
посочва за примѣръ положението на славянитѣ въ Австрия.

Това списание отдѣля особно внимание на филолож-
китѣ въпроси (български езикъ, църковно-славянски езикъ,
правописъ, граматика и пр.). Българитѣ трѣбвало да иматъ
единъ езикъ, а не два — говоримъ и книжовенъ — както
поддържали нѣкои учени. Ако говоримиятъ езикъ се обра-
боти, ще стане прекрасенъ книжовенъ езикъ. Трѣбва да
се установи общъ правописъ. Защищавалъ „естественото
правописание“, т. е. писането по признашение, но „не ра-
зумевамъ, казва Добровски, писане-то по произношение на
единъ языкъ простонароденъ, съвсѣмъ безъ никакви грама-
тически постоянни правила“. (бр. 1, г. I, 1850 г.). Необхо-
димо е да се състави граматика, която да се възприеме отъ
всички. Не малко значение отдава на въпроситѣ изъ
областѣта на българската история, славянството, образова-
нието и възпитанието. Насърдчава откриването на училища
не само чрезъ практически съвети, но и чрезъ посочване за
примѣръ пожертвуванията на родолюбиви благодетели.

Но онова, което отличава „Мирозрение“ отъ всички
негови събратя отъ предосвободителната епоха, е неговото
особно грижливо занимаване съ общославянскитѣ проблеми.
Славянската идея е центърътъ, отъ който излизатъ рѣко-
воднитѣ нишки на всички статии. Съ непринудена искре-
ностъ се агитира за създаване на тѣсни културни връзки и
сближение между българитѣ и останалитѣ славянски народи.
Отбелязва се сходството, близостѣта въ всѣко отношение
между славянитѣ, които дори още въ началото на тѣхния
исторически животъ имали общъ книжовенъ езикъ —
старобългарския. Тѣхната разпокъсаностъ ги ослабвала
политически и ги правѣла зависими отъ чужди народи. Тѣ
трѣбвало да съзнаятъ това и си протегнатъ братска рѣка
за сближение и за създаване на общъ славянски книжовенъ
езикъ.

Съ каква любовъ Добровски е работѣлъ за общосла-
вянското единение, колко високо е ценѣлъ общославян-
ската идея, се вижда отъ желанието му да се създаде общъ
славянски книжовенъ езикъ. За това свидетелствува и не-
говата собствена преценка за „Мирозрение“, направена
20 год. по-късно, при подновяване на списанието: „Тѣй и
сегашно-то Мирозрение или Българския Инвалидъ (негод-
никъ) се пакъ ще е славянобългарско, сирѣчь то неще бжде
по малко Славянско отъ колкото Българско. Той е било и